

Izhaja ob 4 zjutraj.
Stane celoletno . . . 240 K
mesečno 20
za tased ozemlje 360
za inozemstvo . . . 600

Oglas za vask mm višine
stolpca (58 mm) . . 2 K
mali oglasi do 30 mm
stolpca (58 mm) . . 1.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:
Miklošičeva cesta št. 16/1
Telefon št. 73
Upravišтво:
Rodna ulica št. 6
Telefon št. 85
Račun iz. post. šek urada
št. 11.542

Ljubljana, 21. septembra.

Ko je delovala razmejitvena komisija na Stajerskem, so obmejni nemškutari večkrat vprizorili pred njenimi očmi demonstracije, hoteč s tem napraviti vtis nanjo, pokazati resnično voljo prebivalstva glede državne pripadnosti. Večje kravale smo doživeli v Mariboru še prelo, predno so bile meje v glavnem določene. Eden ko drugi nastop je ostal brez vsakršnih posledic in ni mogel izzvati nikake presije na merodajne činitelje.

Slično je brez pomena nastop madžaronov v Prekmurju. Da je prišlo do teh kravalov, pravzaprav ni čudno. Že večkrat smo čuli iz Prekmurja nezadovoljnost, n. pr. radi dejstva, da so ostali v deželi stari madžarski advokati. Tako je tudi v Soboti, sicer povečini ne izvršujejo prakse, toda neprestano hujkajo ljudi in jih zadržujejo v nesigurnosti, češ, saj pridejo »Ogri« še nazaj.

Seveda je drugo vprašanje, ali ni bilo mogoče teh gotovo mučnih dogovkov pravočasno preprečiti. Že dolgo je znano, da je uprava v Prekmurju v preslabotnih rokah. Državna avtoriteta je mnogo trpela na eni strani s popuščanjem napram raznim madžaronkim elementom, na drugi strani pa s tem, da ima še danes prvo besedo klerikalni plebanoš. Če se spomnimo na famozni »prekmurški parlament«, na sistematično izročevanje občin klerikalnim nezanesljivim tajnikom in gentom, na neprestano odiranje zlasti našega učiteljstva, če vidimo, da si neposredna državna uprava ni mogla priboriti nobene avtoritete med ljudstvom, potem se ne smemo čuditi, če se je neuk in priprost seljak zbal gnejenj madžarskih agitatorjev, ki so mu pravili: Madžari, Tvoji nekdanji gosposle, se vračajo. Če se ne izreče odkrito za nje, Te bo zadelo grozno maščevanje. Strah pred Madžari, ne pa odpor proti Jugoslaviji, je gnil slovenske seljake na demonstracije.

Demonstranti so bili Slovenci. Soboti z okolice nima Madžarov, izveniš izza madžarskega režima preostale advokate in židovske trgovce. Nacionalna svest slovenskega kmeta pa je seveda še manj vzbujena nego v nekdanjih koroških in stajerskih nemškutarskih krajih. Pravi Madžari, našli so jih pri ljudskem šteju nekaj čez 14.000, bivajo na vzhodni meji Prekmurja, v Dolenji Lendavi in v nekaterih vaseh okrog nje. Zanimivo je v ostalem, da je prišlo onkraj granice do obratnih pojavov in da so madžarski kmetje prsili, da pridejo pod Jugoslavijo, ki jim napram Madžarski izgleda kakor obljubljena dežela.

Po večini Prekmurja tedaj biva le naš rod. Da pa naši ljudje ne morejo biti v narodni zavednosti na zadostni stopnji, se ne smemo čuditi, če pomislimo, kako so znali Madžari hermetično zapreti to našo vejo od kontakta z ostalimi Slovenci. Danes pa tem lažje podlegajo hujkanju preostalih madžaronov, ker se nahaja Prekmurje v prometnem oziru v izredno kočljivem položaju. Madžari so napeljali železnice iz Budimpešte na mejo, toda malokdaj so jih zvezali preko meje s sosednjimi deželami, če niso imeli pri tem drugih interesov. Tako sega tudi železnica od Sombotelja le do Soboti, in na naših tleh se nahaja le proga od Rodosja do konca pri Soboti. Odtod je do železnice pri Lendavi šest ur hoda: preko Mure pa pridemo na železnico Ljutomer - Radgona, odkoder je zopet 20 km pešpota do Ormoža.

Take prometne razmere imajo seveda zle posledice za vse gospodarsko življenje. Ker je v Prekmurju ravno obrt in trgovina v madžaronskih in židovskih rokah — in židje so vedno madžaroni —, se ti ljudje najbolj zavzemajo za staro stanje in najbolj vplivajo na sicer nevtralne elemente.

Prekmurci bodo zadovoljni v Jugoslaviji, kadar bomo izpeljali železniško svezvo proti Ormožu in na ta način spravili gospodarsko življenje na normalno bazo. In ko bo iz sedanjih slovenskih šol izšel nov rod, tedaj se dogodki teh dni ne bodo več ponavljali.

Splošna železničarska stavka na Dunaju

DUNAJ ODREZAN OD OKOLICE. — ŠTRAJKUJOČI NASKOČILI SEVERNI KOLODVOR.

Dunaj, 21. septembra. (Izv.) Stavka železničarjev južne, zapadne, vzhodne in aspanške železnice se je danes proti vsemu pričakovanju razširila tudi na Franc-Joževo železnico in celo na nastavljenice električne železnice Dunaj-Baden, tako da se more govoriti o splošni železničarski stavki dunajskih železničarjev. Vlada je danes izjavila, da je pripravljena izplačati vsem onim železničarjem, ki bi se vrnili na delo, po 3.000 K predumja na njihove zahteve, vendar pa je malo upanja, da bi stavka prenehala, posebno, ker so med stavkujočimi prevladali radikalni elementi. Do burnih prizorov je prišlo na severnem kolodvoru, ki so ga stavkujoči zavzeli z naskokom. Tudi na Franc-Joževo kolodvoru so s silo preprečili odhod praškega brzovlaka.

Političen položaj

SEJI GLAVNIH ODBOROV DEMOKRATSKE IN RADIKALNE STRANKE. — SKUPNI RADIKALNO-DEMOKRATSKI ODBOR.

Beograd, 21. septembra. (Izvirno.) Glavni odbor demokratske stranke je imel danes popoldne sejo, na kateri je predsednik Ljuba Davidović referiral o svojem sestanku s Pašićem. Izrazil je svoje popolno zadovoljstvo s Pašićevim zadržanjem. Nato se je glavni odbor zopet z vso odločnostjo izrekel za uvedbo D' Hontovega proporcionalnega sistema za skupščinski volilni red.

Sledila je razprava o vzrokih padanja naše valute. Odbor je odobril vse ukrepe finančnega ministra in mu izrazil svoje zaupanje. Razpravljalo se je tudi o svoječasni raznih državnih nabavah dr. Antona Korošca preko konsorcija Pupina, od katerih ima država velikansko škodo, kakor tudi o naročilih bencina iz Rumunije in petroleja iz Amerike. Zahtevala se je uvedba natančne preiskave in najstrožja kazen za vse prizadete brez razlike strank.

Beograd, 21. septembra. (Izv.) Glavni odbor radikalne stranke je imel včeraj popoldne sejo, ki je trajala od 16. do 20. ure. Delegat za pogajanja z demokrati, Ljuba Jovanović, je poročal o dosedanjih pogajanjih glede sestave programa za nadaljno skupno delovanje in naglašal, da je bil v vprašanju, kateri predlogi naj se prepuste skupščini v rešitev, dosežen popoln sporazum. Glavni odbor je vzel poročilo na znanje.

Rok za podpisovanje 7 odst. drž. posojila poteče 30. septembra

Plenarna seja zakonodajnega odbora

Beograd, 20. septembra. (Izv.) Danes ob pol 11. dopoldne je podpredsednik dr. Žerjav otvoril plenarno sejo zakonodajnega odbora. Najprej so bili prečitani in overovljeni zapisniki zadnjih sej, nakar je vprašal posl. Gjonović, koliko uredb je prišlo v zakonitem roku in koliko kasneje. Podpredsednik dr. Žerjav ga je opozoril na popis teh uredb v »Službenih Novinah«. Nato se je pričela razprava o vprašanju kompetence zakonodajnega odbora. Vlada je namreč predložila odboru osnovne zakone o centralni upravi in državnem svetu. Tu so se pojavili dvomi, ali jih more zakonodajni odbor vzeti v pretres, ne da bi bila poprej zaslišana skupščina. V debato so posegli Laza Marković (radikal), Nedelko Divac (soc.) in Popović (demokrat) pa so poudarjali, da je člen 133. ustave v tem oziru popolnoma jasein, k z odreja, ali naj se z njim postopa po skrajšanem potu, kakor določa ustava ali ne. Ljuba Jovanović (radikal), Nedelko Divac (soc.) in Popović (demokrat) pa so poudarjali, da je člen 133. ustave v tem oziru popolnoma jasein, k z odreja, ali naj se z njim postopa po skrajšanem potu, kakor določa ustava ali ne.

Seja je bila zaključena ob 13. uri in sklicana prihodnja za jutri ob 15. uri in dnevnim redom: Volitev dveh podpredsednikov, sekretarja in poročilo prve sekcije o Izvoznih carinah.

Split, 21. septembra. Napadalci na dr. Metličića v Zadru so bili te dni obsojeni in sicer dva izmed njih na dva tedna, eden pa en teden zopora. Vsa sodna razprava in razsodba pa je navadna komedija. Ko je med razpravo zastopnik napadenega dr. Metličića imel govor v hrvaščini, so začeli prisotni Italijani razgrajati tako, da je dal predsednik dvorano izprazniti. Ob tej priliki so klicali demonstranti: »Živio d' Annunzio, dol z Jugoslavijo!»

nem kolodvoru, ki so ga stavkujoči zavzeli z naskokom. Tudi na Franc-Joževo kolodvoru so s silo preprečili odhod praškega brzovlaka.

Ljubljana, 21. septembra. Obratno ravnanje južne železnice poroča: V Avstriji je danes med Dunajem in Mürrzuschlagom izbruhnila železničarska stavka. Ves promet med Dunajem in Mürrzuschlagom je ukinjen. Današnji brzovlak Dunaj-Trst izostane, zato izostanejo od jutri naprej tudi brzovlaki Zagreb-Dunaj in Trst-Dunaj. Osební promet se za enkrat vrši še v polnem obsegu do Gradca, oziroma do Brucka.

Nato se je vršila razprava o vladni ukazni politiki in so nekateri člani glavnega odbora izražali svoje nezadovoljstvo z notranjim ministrom Pribečevićem. Glavni odbor ni storil nobenega sklepa, da bi se moral notranji portfelj priboriti radikalni stranki.

Sledila je debata o novem volilnem zakonu. Večina je bila proti uvedbi D' Hontovega sistema, ki so ga predlagali demokrati in za uvedbo francoskega volilnega reda, po katerem dobi lista, ki ima večino glasov, tudi večino poslancev v dotičnem okraju, ali pa za stari srbski volilni red.

Stališče članov stranke z zakonodajnem odboru je bilo odobreno. Za zemaljsko konferenco stranke je bil izvoljen odbor, ki ima izvršiti vse priprave za kongres.

Beograd, 21. septembra. (Izv.) Da bi se dosegli čimboljši odnošaji med demokratskim in radikalnim klubom in da bi bilo delo v parlamentu uspešnejše, se je sprožila ideja ustanovitve skupnega parlamentarnega radikalno-demokratskega odbora. Misel je bila v obeh klubih sprejeta z odobravanjem. Ta odbor bo vodil edinstvene akcije in reševal medsebojne odnošaje med obema strankama, sejam pa bodo prisostvovali tudi ministri obeh klubov, posebno, kadar bo šlo za njihove resorte.

nodačni odbor ali ne. Poslanec Dulibić je predlagal, naj se to vprašanje v celoti p-čloži skupščini, da ona odloči o kompetenci zakonodajnega odbora. Predsednik dr. Žerjav je nato zaključil razpravo z izjavo, da bo odbor o tem vprašanju odločil, kadar bo stavljen imenovanju vladni predlog, kar se dosedaj še ni zgodilo. Dulibić je zahteval glasovanje, do katerega pa ni prišlo.

Predsednik dr. Žerjav je nato otvoril debato v vprašanju, ali more zakonodajni odbor posamezne uredbe izpremeniti tako, da jih združi v jedno. Sklenjeno je bilo, da jih more.

Seja je bila zaključena ob 13. uri in sklicana prihodnja za jutri ob 15. uri in dnevnim redom: Volitev dveh podpredsednikov, sekretarja in poročilo prve sekcije o Izvoznih carinah.

Split, 21. septembra. Napadalci na dr. Metličića v Zadru so bili te dni obsojeni in sicer dva izmed njih na dva tedna, eden pa en teden zopora. Vsa sodna razprava in razsodba pa je navadna komedija. Ko je med razpravo zastopnik napadenega dr. Metličića imel govor v hrvaščini, so začeli prisotni Italijani razgrajati tako, da je dal predsednik dvorano izprazniti. Ob tej priliki so klicali demonstranti: »Živio d' Annunzio, dol z Jugoslavijo!»

Pred anfantinim ultimatom Madžarski

London, 21. septembra. Kakor doznava Reuterjev urad, pripravlja poslaniška konferenca ultimati, ki zahteva, da mora Madžarska v desetih do štirinajstih dneh izprazniti Burško, sicer se odrede najstrožje prisilne

odredbe. Te odredbe do sedaj še niso znane. V angleških krogih se govori, da gospodarska blokada ne bi imela zaželjenega uspeha. Odločitev o odpošiljavi čet pa še ni padla.

Strahovita eksplozija na Badenskem

ANILINSKA TVORNICA ZLETELA V ZRAK. — MNOGO STO MRTVIH, NAD 1000 RANJENIH. — KATASTROFALNA OPUSTOŠENJA.

München, 21. septembra. Po davi semkaj dospelih poročilih je anilinska tvornica v Ludwigshafnu vsled eksplozije plavla ob pol osmih zletela v zrak.

Berlin, 21. septembra. V Mannheimu sta se davi proti pol osmih druga za drugo dogodili dve izredno močni eksploziji, ki sta povzročili velikanska pretresa. Pretresa so čutili v Mainzu, v Heidelbergu in Ludwigshafnu. Uradni vprašanja ne odgovarjajo; nedvomno so telefoni pokvarjeni. Kakor je mogel dognati Wolf-fove urad, so se izvršile eksplozije v badenski anilinski tvornici, kjer se proizvajajo posebno nevarne dušikove spojine. Škoda je ogromna. Mrtvih in ranjenih je več sto. Njih natančno število se še ni moglo ugotoviti. Bati se je nadaljnjih eksplozij.

Ludwigshafen, 21. septembra. (Izv.) O eksploziji katastrofi se poročajo še sledeče podrobnosti: Danes dopoldne sta se v anilinski tvornici v Oppau na Badenskem, v laboratoriju 53 pripetili 2 strašni eksploziji. Nenavadni zračni pritisk je dvignil poslopje in je porušil. Od 800

delavcev, ki so bili zaposleni v tvornici, se ni nikdo rešil. Vseled zračnega pritiska so tudi v okolici Mannheima daleč naokrog popokale vse šipe. Celo v Mannheimu samem, ki je zelo oddaljen, se bilo vsled zračnega pritiska 36 oseb težko, in nadaljnjih 30 lahko ranjenih, ena pa je bila ubita. Bolnišnice v Mannheimu in Ludwigshafnu so prenapolnjene ranjenecov. Razburjenje v Mannheimu je velikansko, ker se prebivalstvo boji nadaljnjih eksplozij.

Frankfurt ob Meni, 21. septembra. Kakor drugod, je tudi tukaj povzročila eksplozija v anilinski tvornici v Oppau znatno škodo. Zlasti je razbitih mnogo tip. »Frankfurter Zeitung« poroča, da je bil pretres tako silen, da v Oppau in dve do tri ure od te vasi ni nobeno okno več celo. Vas Oppau je skoraj popolnoma razrušena. Opustošenje je strahovito. Na stotine mrtvih in ranjenih leži naokoli. Na tisoče ljudi beži. Ravnanje tvornice za anilin in sodo je sporočilo listu »Frankfurter Zeitung«, da se nadaljnje eksplozije izključene.

Sanacija valute

Beograd, 21. septembra. Danes dopoldne je bila seja ministrskega sveta, na kateri se je v prvi vrsti razpravljalo o ukrepih za izboljšanje naše valute. V kratkem bo sprejet poseben pravilnik, ki predvideva omejitve prometa z devizami, samo na banke, ki imajo najmanj tri milijone dinarjev. Devizni promet bo upravljala Narodna banka in njene filijalke. Tudi promet z valutami bo podvržen državnemu nadzorstvu.

Da se prepreči špekulacija, ki so doslej toliko škodovala naši valuti, se namerava revidirati borzni pravilnik, po katerem se bodo izključile iz borznega poslovanja vse sumljive osebe.

Ministrski svet je v načelu vse te ukrepe že sprejel. O posameznostih se bo nadaljevalo razpravljanje jutri.

V zvezi z zvišanjem naše valute je tudi načrt, da se čim bolj zavaruje naša produkcija proti tuji konkurenci. Ministri dr. Spaho, Trifković in dr. Kukovec so kritizirali dosedanje postopanje vlade pri vojnih dobavah ter so ugotovili, da domači izdelki niso imeli toliko prednosti pri nas, kakor jih imajo v tujih državah. Ministrski svet je sklenil, da bo v bodoče revidiral politiko vlade v tem smislu.

NOVA POLJSKA VLADA.

Varšava, 21. septembra. Uradno se razglašajo: Novi kabinet je sestavljen tako-le: Anton Ponikowski predsedstvo in prosveta; Konstantin Skirmunt, zunanje stvari; Stanislaw Dymnarowicz notranje zadeve; Kazimir Sponskowski vojna; Boleslaw Markowski vodja finančnega ministrstva. Ministrski predsednik Ponikowski je izjavil zatopnikom časopisja, da se imenovanje finančnega ministra izvrši šele tedaj, ko sprejme deželni zbor novi zakon glede organizacije izrednega finančnega sveta.

RAZKROJ GRŠKE ARMADE.

Carigrad, 21. septembra. Nova poročila javljajo, da se grška armada umika v popolnem razkroju. Grške izgube se množe v strahoviti meri. Zasledovanje se nadaljuje.

JADRANSKA ŽELEZNICA.

Beograd, 21. septembra. (Izv.) V ministrstvu saobraćaja je pričela svoje delo strokovna komisija, ki proučuje železniške variante za jadransko železniško progo.

Samo deset dni je še časa, da podpišete državno posojilo

Borza

Zagreb, devize: Berlin 209 — 210, Bukarešta 210 — 215, Milan izplačilo 915 — 920, ček 900 — 910, London izplačilo 805 — 815, ček 800 — 810, Pariz 1525 — 1600, Praga 252 — 260, Dunaj 13.45 — 14.10, Budimpešta 35 — 37, valute: dolar 200 — 213.15, avstrijske krone 15.50, rublji 15 — 19, napoleoni 640 — 650, marke 202 — 206, lire 800 — 910, madžarske krone 40.
Banka za Primorje 760 — 790.
Trg. obrtna banka 240.
Hrv. eskomptna banka 665 — 675.
Brodsko banka 420 — 435.
Jadranska banka 1640.
Jugoslovenska banka 510 — 520.
Ljub. kreditna banka 820 — 850.
Narodna banka 528.
Prastrediona 5225 — 5275.
Rečka puška banka 300 — 411.
Srpska banka 700 — 715.
Eksploatacija drva 720.
Goranin 605 — 645.
Gutman 1400 — 1475.
Nar. šumska industrija drva 590 — 605.
Našička industrija drva 520 — 530.
Slavonija 600 — 620.

Beograd, Borza je bila zaradi praznika Male Gospojine zaprta.

Dunajska borza je bila danes zaprta.

Zürich, devize: Berlin 637, Newyork 5.81, London 21.60, Pariz 40.52, Milano 24.22, Praga 6.87, Budimpešta 0.93, Zagreb 2.60, Bukarešta 5.50, Varšava 0.13, Dunaj 0.52, avstrijske žigosane krone 0.87.
Praga, devize: Berlin 77.87 — 78.87, Zürich 1461 — 1464, Milano 354 — 356, Pariz 596.50 — 599.50, London 314.50 — 316.50, Newyork 84.5 — 85.87, Beograd 154.25 — 155.75, Bukarešta 79.50 — 80.50, Sofija 56.50 — 57.50, Dunaj 4.85 — 5.45, Varšava 1.30 — 1.90, Zagreb 38.35 — 39.15, Budimpešta 12.35 — 13.15, valute: marke 78.12 — 79.12, šv. franki 1456 — 1459, lire 851 — 853, francoski franki 593.5 — 596.5, funti 312.50 — 315.50, dolarji 83 — 85, dinarji 150.25 — 151.75, leji 76 — 79, levi 55.50 — 56.50, avstrijske krone 4.85 — 5.45, poljske marke 0.90 — 1.50.

Berlin, devize: Rim 457 — 458, London 406.55 — 407.45, Newyork 100.30 — 100.61, Pariz 706.95 — 708.55, Svica 1883.10 — 1886.00, Dunaj 978 — 982, Praga 127.10 — 127.40, Budimpešta 14.98 — 15.03.

P. n. naročnikom in čitateljem lista

Pripetili so se služaji, da posamezne številke lista gg. naročnikom niso bile redno dostavljene, da so izostale ali dospelo na svoj naslov zakasnelo. Takšni neljubi dogodki se pripete bodisi zaradi čisto menjaločnega in ne vedno povsem zanesljivega dostavljalnega osobi. Nad sličnimi nedostatkami se pritožujejo uprave vseh domačih listov. Uprava «Jutra» se trudi, da odpravi vsak nedostatek, čim izve zanj. Da se pa omogoči v vsakem slučaju redno in brez izjem toč-

no dostavljanje lista bodisi na dom, bodisi po pošti, nujno prosimo vse svoje čestite gg. naročnike in prijatelje, da nam vsako pritožbo in vsako nerednost v dostavljanju takoj javijo, bodisi po dopisnici, ali telefonično ali ustno, da se nedostatek takoj odpravi. Žalibog so razmere takšne, da je redno poslovanje uprave mogoče le s sodelovanjem občinstva. Pogreška se da odpraviti le, če jo dotični interesent brez odloga sporoči upravi.

Podpisovanje državnega posojila

Slaba novica se prav trmasto vedno vzdržuje, posebno pri nekaterih ljudeh na deželi, da hranijo večje ali manjše vsote denarja, katerih ne potrebujejo za vsakdanje potrebe, mesto da bi jih plodonosno naložili. Svoj denar spravljajo večinoma jako neredno. Skrivajo ga v posteljah, pod žimnicami, na podstrešju, v skednjih, pod slamo ali pod kako desko itd.

Vsak dan se čuje, kako ti ljudje prihajajo ob svoje prilanke: nastane požar, ki jim vpepi težko nabrani denar; vtihotapijo se zlikavel in jim odnesejo prilanke, mifi in podlane razgledajo papirnati denar, da izgubi svojo vrednost itd. Saj je polno takih žalostnih in smešnih dogodkov! V najboljšem slučaju pa leži denar brezplodno skrit, docim bi, ako bi bil dobro naložen v kaki hranilnici ali v državnih papirjih, bil bolj varno shranjen in bi nosil vsaj lepe obresti.

Sedaj se nudi lepa prilika, da se ta denar lahko naloži plodonosno, ako se podpiše 7% državno investicijsko posojilo. Denar je varno naložen, ker jamči zanj država s svojo bogato imovino. Denar je pridobitno naložen, ker nosi sedemodstotne letne obresti. Za podpisanih 2000 kron državnega posojila dobi imetnik 140 kron na leto obresti. Če je v denarni zadregi, lahko lombardira obveznice, t. j. na obveznico dobi pri Narodni banki posojilo do trideset nominalne vrednosti, t. j. v našem primeru 1500 kron, za katere plača le 6% obresti, docim dobiva sam slejkoprej 7% obresti za obveznice. Nadalje se obveznice lahko porabi za polaganje kavej, za depozite itd. in se pri tem vseeno prejema redno dvakrat na leto polletne 7% obresti.

Slednjič pa se s podpisovanjem državnega posojila prispeva k ohranjenju našega narodnega in državnega gospodarstva in naše valute ter obenem pospešuje razvoj naših prometnih sredstev, v katero svrhu se bo državno posojilo porabilo.

Iz vseh teh razlogov se torej toplo priporoča vsem onim, katerih leži kaka vsota denarja ali prilanke mrtve doma, naj ga naloži plodonosno v obveznicah sedemodstotnega državnega investicijskega posojila, katero se lahko podpisuje pri vseh denarnih zavodih do 30. septembra.

Gospod finančni minister je z narebjo z dne 12. septembra 1921 D. br. 11.600 odredil, da se smejo začasna potrdila o podpisanih 7% državnem posojilu sprejemati kot kaveje.

Blagajna, ki sprejme tako potrdilo za kavejo, mora o tem obvestiti oni bančni zavod, pri katerem je bilo posojilo podpisano, da zavod to zabeleži v vpisniku.

Kadar bo bančni zavod dobil obveznico, jih bo izročil dotični blagajni proti vrnitvi začasnega potrdila.

Po naredbi ministrstva financ, generalne direkcije državnega računovodstva v Beogradu z dne 12. septembra 1921 D. R. br. 129.704 lahko vsak, ki ima varščino (kavejo) v gotovini pri kaki državni ali

samoupravni blagajni, to varščino izpremeni v obveznice 7% državnega posojila. Oni polagatelj, ki želi, da se ta izprememba glede celotnega, ali tudi le delnega, iznosa položene varščine izvrši, naj prijavijo svojo željo pisмено onemu upravnemu oblastvu, ki je odredilo polog varščine. To oblastvo bo potem aukazalo blagajni, kjer je kaveja založena, da na povzroči podpis posojila pri najbližji podružnici Narodne banke tako, da prijavi podpis 7% državnega posojila, izroči Narodni banki dotično gotovino, proti izročitvi priznanice o podpisnem posojilu.

Blagajna bo potem polagatelju odvzela blagajniško pobotnico, izdala ob pologu gotovine, proti novi pobotnici, glasboči na polpisano posojilo odnosno začasno potrdilo.

Kadar bodi obveznice tiskane, jih bo podružnica Narodne banke izročila blagajni proti vrnitvi priznanice odnosno začasno potrdilo.

V znak česko-jugoslovanske solidarnosti je podpisal generalni konzul českoslovske republike v Ljubljani, g. dr. Otokar Beneš, 10.000 kron našega državnega investicijskega posojila. Naj si vzamejo domoljubnega predstavnika bratskega českega naroda za vzgled vsi oni mladeži in dvomljivci med nami, ki še vedno pomisljajo in oklevajo s podpisom prvega jugoslovanskega državnega posojila.

Odbor ljubljanske sekcije «Udruženja jugoslovanskih novinarjev» je na današnji seji sklenil vpisati za državno posojilo vsoto 20.000 kron, t. j. skoro vse svoje premoženje, s katerim more prosto razpolagati.

Jugoslovanski sokolski savez je podpisal 30.000 kron državnega posojila.

Ljubljanski «Sokol» je podpisal pri Kmetijski posojilnici za ljubljansko okolico 20.000 kron državnega posojila.

Pri ljubljanski kreditni banki so med drugimi podpisali državnega posojila: Tvrčka Woschnagg, Šostanj 1.000.000 K, Dr. Niko Zupanič, Ljubljana 240.000, Neimenovan Notranjec 120.000, Karl Polak, Trzin 100.000, Josip Zemva, Koroska Bela 100.000.

Velik političen proces v Sofiji

Iz Sofije poročajo:

Po sklopih soglasnem sklepu bolgarskega narodnega sabora z dne 12. januarja 1920 pride ves kabinet ministrskega predsednika Radoslava, ki je nagajal Bolgarijo v svetovno vojno in tako povzročil propast Bolgarije, pred sodišče, da se zagovarja kot izdajalec bolgarskih narodnih interesov; parlamentarni odsek, ki je vodil preiskavo je končal svoje delo in izročil ves material glavnemu državnemu odvetniku Janevu, ki je sestavil ogromno obtožnico, katere obsega 832 strani velikega formata. Sodišče, ki je sestavljeno, da sodi kabinet Radoslava, je sestavljeno iz prvih pravnikov Bolgarije in najodličnejših današnjih bolgarskih parlamentarcev.

Sodišče je torej nekako naravno sodišče. Radoslav in tovariši so zagrešili ne samo dela politične krivice, ampak izrabljali svoj položaj tudi v svoje osebne koristi. Obenem s kabineto je obtožen tudi bivši generalniš bolgarske vojske general Zekov. Ministrski predsednik dr. Vasilije Radoslav in vojni minister Klement Bojadžijev sta po zlomu Bolgarijskega kralja Ferdinanda Koburskih pobegnili v Nemčijo, ter se jima ni mogla dostaviti obtožnica, a po sklepu sodišča se bosta morala zagovarjati in contumacia. Ostali ministri in to Tončev (financ), Pešev (prosveta), Petkov (javna dela), Najdinov (vojna), Popov (notranja dela), Brkalov (trgovina), Kristo Popov (pravosodje), Dinčev (poljoprivreda), Apostolov (železnice), Koznički (brez portfelja) se pa nahajajo v zaporu sofijskega državnega sodišča že od leta 1919.

V glavnem glasi obtožba radi kršenja ustave in obstoječih zakonov, radi samovolje, ponarejanj, udeležbe pri ponarejanju v škodo države, radi umazanih kupčij in denarnih zadev. Med političnimi krivdami, ki jih pripisuje obtožnica obtožencem je napoved vojne Srbiji in antanti leta 1915, brez odobritve in znanja sabora, dalje zaključek 500 milijonskega posojila v Berlinu, ki ga je najela vlada brez odobritve sabora in je zastavila za to Nemčiji za dobo 99 let premogokepe v Perniku; dalje posojilo v zne-

sku 150 milijonov, ki ga je sbranje odklonilo, a je vlada falsificirala sbranski sklep, dalje samovoljna izprememba obstoječih vojaških zakonov, drakonska vojaška sredstva, s katerimi je vlada spravila na drugi svet vse, ki so stali proti splošni korupciji. Jako zanimivi so v obtožnici detajli iz doslej neznane turško-bolgarske konvencije o teritorialnih koncesijah na Mariel, dalje pogodba s Nemčijo iz leta 1915, v kateri bolgarska vlada izjavlja, da je pripravljena odstopiti Grčiji, ako stopi na stran centralnih držav, Dojran in Gjevrgjelijo.

Obtožnica govori o splošni korupciji vlade Radoslava v zemlji, ki je pritrjala prebivalstvo do skrajne resignacije in s tem povzročila katastrofo bolgarske vojske na solunski fronti in obenem propast Bolgarije.

Obtožni spis obtožuje vlado Radoslava, da je stala popolnoma in slepo v službi Nemčije in nemških oficirjev, ki so igrali v bolgarski vrhovni komandi glavno vlogo, da si niso poznali razmer in položaja.

Glavna razprava proti obtoženemu kabinetu Radoslava začne najbrž prve dni prihodnjega tedna in bo eden največjih političnih procesov, ki so se kdaj obravnavali v Evropi. Semkaj so dospeli že številni poročevalci vseh največjih evropskih listov.

Vsa bolgarska javnost s napetostjo pričakuje izida razprave, ki je preručnjena na mesec dni.

Po svetu

— Predsednik Masaryk na potovanju. Predsednik Masaryk se nahaja na daljšem potovanju po češki republikli. Najprej je obiskal Brno in potem Bratislavo, kjer je bil posebno svečanost sprejet. Nemške stranke na Moravskem, katerim se je pridružila nemška in madžarska stranka na Slovaškem, so sklenile, da ne sodelujejo pri sprejemanju predsednika, ker predvideva program njegovega potovanja baže samo obiske izključno čeških institucij.

— Stinesse se ponuja v Pragi. Kakor poročajo «Lidove Noviny», je Hugo Stinesse izjavil, da je pripravljen financirati že dolga leta pasivno praško oblastno in jo tuji reorganizirati. Modernizacija bi stala okoli 200 milijonov čeških kron. Praška mestna občina pa se hoče izogniti pritegnitvi tujega kapitala z najetjem notranjega posojila.

— Dvorna straža v Pragi. V Pragi se iznova sestavlja dvorna straža, ki jo bodo tvorili le izbrani vojniki. Dvorna garda bo imela razen častnikov 150 podčastnikov. Plača vojakov znaša mesečno 1200 K z običajnim draginjskimi dokladami.

— Bolgarija proti komunistom. «Temps» poroča iz Sofije, da je bolgarska vlada razveljavila komunistične občinske mandate v občinah Burgas, Varna, Ruščuk in še v mnogih drugih manjših občinah.

— Protizidovske naredbe v Budimpešti. Madžarski listi poročajo, da je mestni magistrat v Budimpešti odpravil službo vsem židovskim učiteljem in učiteljicam, degradiral šolske voditelje in prestavil brez navedbe vzroka veliko število profesorjev. Odpuščenih je okoli 400 učnih moči.

— Nemške izgube v svetovni vojni. Berlinski «Militärwochenblatt» prinosa zbrano statistiko o izgubah nemške armade v svetovni vojni. Po teh podatkih znašajo izgube nemške armade 1.800.000 mrtvih in 4.200.000 ranjenih.

— Na Švedskem so se pričele splošne volitve v državni zbor, katerih se udeležujejo tudi ženske in sicer v večjem številu kot moški. V Goteburgu je bila izvoljena še prva ženska v švedski državni zbor.

— Jubilej tunela skozi Mont - Cenis. Te dni se bodo vršile v Turinu, Bardonecheju, Annesu in Aix-les-Bains svečanosti v spomin 50letnice zgraditve tunela skozi Mont - Cenis. Pri svečanostih bodo navzoči zastopniki italijanske in francoske vlade.

Politične beležke

+ Protičev neuspeh v Vojvodini. Iz Beograda javljajo: Protič je v svoji politični, oziroma bolj rečeno strankarski akciji računal v prvi vrsti na vojvodinske radikale, toda tekoni svoje agitacijskega potovanja po Vojvodini se je na lastne oči prepričal, da se je varal v svojih načrtih. Vsi resni politiki, ki pripadajo radikalni stranki, so bili odločno proti vsaki cepitvi radikalnih vrst. Le neznatna in politično brezpomembna skupina okoli Kličina je začetkom odobravala Protičev politiko, ko pa je ta jasno napovedal potrebo razkola v stranki, je ostal Kličin s par pristaši sam. Celo stari Jaska Tomić je izrekel bojazen, da bi Protičeva akcija mogla samo škodovati državi stvari in prinesiti razkol v radikalne vrste. Protič je bil skrajno razočaran v Novem Sadu in je odšel v Subotico, kjer je med tamošnjimi radikali našel isto razpoloženje, še bolj je pa onemogočil svojo strankarsko akcijo, ko se je zvedelo, da se na skrivaj razgovarja s klerikalnimi Bunjevci. V vojvodinskih političnih krogih smatrajo Protičev akcijo kot končno neuspešno.

+ Zakaj ne citirajo sedaj Cievariča? Naši avtonomistični listi kaj radi citirajo beograjskega Cievariča; ponatiskovali so z veseljem njegove članke o Pesku in njegove napade na pamske demokrate. Te dni je pa Cievarič napisal sledeče besede: «Potreben nam je državnik, pošten in znančen človek, dobre in močne volje; biti mora pameten, človek z možgani, ki so kultivirani, politično kultivirani; on mora biti visoka politična inteligenca. Ta državnik mora biti protiklerikal in nasprotnik avtonomizma. Potreben je, da izvede našo državno idejo, idejo edinstva in centralizacije. Jaz po svoji politični vzgoji ljubim svobodoumne ideje, zato sem rajše republikanec nego monarhist, toda v današnjem momentu je za mene prva naloga — borba proti protidržavnim elementom! Zato sem danes za monarhijo, še več, jaz sem za diktaturo! Komu naj poverim diktaturo? Zgoraj sem povedal kakega človeka rabimo, a tega človeka najdemo samo v Pribičeviću Pošten, energičen, izkušen, rodoljub, s solidno politično vzgojo, to je Svetozar Pribičević. Nikdo ne more danes voditi naše politike, kot samo Nikola Pašić, ki ima velik vpliv doma in zunaj, on je gibčen politik, potreben za vladu, ki je sestavljena iz vseh strank. Toda Pašić mora ineti na svoji strani moža, ki mu pomaga s svojim delom in svojo energijo! Tak

mož je samo Svetozar Pribičević. Nikdo ne more oporekati, da bi ne bil Pribičević na svojem mestu, da je največja in najboljša moč, ki jih more nuditi demokratska ali radikalna stranka! Potrebna nam je vlada, ki bo izvedla našo državno idejo edinstva in centralizacije, to je vlada Pašić-Pribičević! — Tako pravi Cievarič, a oni, ki ga sicer tako radi citirajo, se, da j molče.

+ Primorski komunistični list «Delo» začne prihodnje dni zopet izhajati. Z bojem proti oficijalnemu volstvu slovenske politike nameravajo — kakor se nam poroča iz Trsta — komunisti vloviti več kalinov, nego so jih dosedaj. Zatrjuje se tudi, da je glasilo našega primorskega učiteljskega «Učiteljski list» prešlo v roke komunistično pobarvane takozvane Hrečakove skupine.

+ Ujedinjenje socijalističnih frakcij za Slavonijo. Iz Osjeka poročajo, da so se tam vršile konference zastopnikov socijalno - demokratske stranke in centuramašev iz Slavonije. Po daljšem sklepanju so se zastopniki obeh skupin zedinili in sklenili, da se spoje v eno socijalistično organizacijo, ki bo nastopala pod imenom «Socijalistična Zveznica». Ta organizacija bo vodila delavski pokret v Slavoniji, skrbela za kulturno vzgojo delavstva in širila idejo pravega socializma. Skupina bo izdajala tudi svoje strokovno - politično glasilo.

Sport in turiztika

Kolesarski «Podsava» za Slovenijo priredi v nedeljo dne 25. t. m. propagandno dirko in zlet iz Ljubljane v Ribnik (45 km). Start točno ob 9. uri pri km 3 na Dolenjski cesti. Izletniki se zbirajo istotam ter odpeljejo ob 8. uri. Po dirki sestane klubov ter ustanovi občni zbor L'uba «Ribniških kolesarjev», kateri nam je že iz že iz prejšnjih časov znan po svojem krepkem sportnem delovanju. Vsi kolesarji «Podsava» se vabijo k obliki ud'elbi.

Nogometne tekme v Mariboru. Nedeljska nogometna tekma Rapid ca. Maribor je končala 3:5 (2:2) v korist Maribora. Tekmi je prisostvovalo nad tisoč oseb. Rezerva Maribora je potokla rezervo Rapida 3:1. Nogometna tekma Korotan ca. Ptuj je končala 3:1 (1:1). Ptuj je igral jako surovo.

«Sparta», prvak českoslovske, se je vrnila s svojo tritedensko turnejo po Nemčiji, Švici, Bavarski itd. Dosegla je sledeče častne rezultate: Sparta : Nürnberg (prvak Nemčije) 0:0; Sparta : F. C. Bayern 5:0; Sparta : Young Boys 2:0; Sparta : Old Boys 6:0; Sparta : F. C. Mühlhauze 6:0; Sparta : F. C. Geneve 3:0; Sparta : F. C. Chaux de Fonds 11:0; Sparta : F. C. Bazel 6:2; Goal diferenca 39:21! — Brez dvoma je Sparta danes eno prvih svetovnih moštev.

Prosveta

Šentjakobski gledališki oder v Ljubljani v Florjanski ulici 27, I nadst., otvori sezono v soboto dne 24. septembra z veseloigro «Jesensko solnce» (L'été du St. Martin), spisala Melhac in Kalery ter burko «Kakršen gospod, tak sluga». «Jesensko solnce» je fina satira na starca, ki se z vsem svojim starim srcem zaljubi v ženo svojega nečaka. Ta veseloigra se še ni igrala na Slovenskem in je to prvi prevod iz francoščine. «Kakršen gospod, tak sluga», burka iz vojaškega življenja, je domače delo in polno priskega humorja. Predstava se prične ob pol 9. zvečer. Predprodaja vstopnic v šentjakobski napredni knjižnici v petek in soboto od pol 6. do pol 8. ure zvečer. Igrai se ponovita v nedeljo dne 25. septembra in se dobe vstopnice v predprodaji istotam.

Premestitev fakultete. Proforski svet pravne fakultete v Subotici je soglasno sklenil premestiti fakulteto v Sarajevo. Dekan, prof. Ačimović je bil delegiran da vodi pregovore z vlado.

Slovenski kmetje v Srbiji

Niš, 17. septembra.

Včerajšnji dan je bil pravi triumf misli narodnega ujedinjenja in prične bratske ljubavi. Naj opišem potek dneva. Dopoldne smo si najpreje gledali mesto, ki šteje do 30.000 prebivalcev, z 2 gimnazijama, 2000 dijakov in dijakinj, petoro osnovnih šol, 1 trgovsko in 1 obrtno šolo. Hiše so največ pritrčene in težko je najti katero, ki bi ne imela trgovine ali obrta z direktnim vhomom s ceste. Trgi so preplavljeni s seljaškimi prodajalci, na prostornejših mestih pa stoji voz poln voza v nepregledni črti, obloženi s bučami, papriko, sadjem, duhanom i. dr.

Zbrali smo se pred Saborno cerkvijo, da se poklonimo ostankom onih mučenških duhovnikov, ki so jih leta 1915. Bolgari nečloveško pomorili. Pred cerkvijo nas je pričakovala pravoslavna duhovščina, ki nas je prijaznim pozdravom povedla v notranje

prostore. Lepo obokani stropi s 5 kupolami so naslonjeni na 4 močnih stebrih, katerih eden je opleten s stopnicami, vodečimi na oriznice. Pred oltarjem je hranjena zlata posoda, darilo ruskega carja Nikolaja II., ob strani pa stojijo lepi tronski stoli za kralja, kraljico, prestolonaslednika in episkopa. Na južni strani cerkve je grobnica, v katero so nedavno pokopali mučenike - duhovnike. Njihova imena so zabeležena na mramorni deski. G. prota nam je predstavil popa, ki je bil 3 polna leta skrit pred Bolgari v svoji lastni hiši, zanj so vedeli le žena in otroci, svragi pa so ga zamažali iskali po vsej okolici. Zanimiva je tudi stara cerkev, zgrajena l. 1831., ki pa je morala biti za turških časov pod zemljo.

V državnem razsadniku nam je gospod upravitelj razložil sledeče: Zemljišče obsega 20 ha, namenjenih za vzrejo trte. Vsi srbski vinogradi izkazujejo izmero 200.000 ha, ki dajejo letno 3.000.000 hl vina, v vrednosti 1½ milijarde D. Do polovice se ga lah-

ko izvozil. Produkcija vina bi tedaj sama lahko pokrivala državne izdatke. V severni Srbiji se pridelava danes 60—70.000 hl, docim je v južni Srbiji padla radi vojne množina od 100.000 na 30.000 hl. V Jagodini so vsi vinogradi uničeni, v ostalih krajih ni mnogo boljše. Država ima v vseh važnejših okrajih svoje razsadnike, ki iz njih prebivalstvo zahteva letno 5.000.000 klučev, docim mu je bilo mogoče postreči le z 1.000.000. Vse trte so večinoma amerikansko-francoskega izvora.

Po ogledu nasadov nas je uprava pogostila s pečenjem in izvrstnim domačim vinom.

Na obširnem trdnjanskem zemljišču, kjer so nekdanj zapovedovalci Turki, smo si ogledali mestne vojašnice in prostore, ki pričajo o grozotejstvih divjih Bolgarov, ki so ondi obežali in streljali nedolžne Srbe, največ pope in učitelje.

Solze so nas zalivale, roke so se nam pestile v gnjevu in nitem mogel kaj, da nisem v imenu izletnikov in

celokupnega naroda prisegel osveto, ki pa naj se ne pojavlja v prelivanju krvi, ker kri rodi le zopet pretakanje krvi, pač pa smo zaprsegli, da se bodo seljaki gospodarsko zblizali, okreptili, dvignili produkcijo naše zemlje in drugih prirodnih zakladov, da se osamosvojimo in nad svragi gospodarsko zmagamo.

Izpred trdnjave nas je množina avtomobilov prepeljala na sveta rbska tla vrhu Zegarija, kjer se je v Stefana Singjelica grobnici odigral ginljiv prizor, ko so se bratsko objeli katoliški duhovnik in pravoslavni pop, katoliški seljaki s pravoslavni brati. Razgovarjali smo se o mračni preteklosti, ponosni sedanosti. Videli smo, da namugemo le v bratski ljubavi, ki ne pozna ne stanu ne vere. «Brat mi mlo, koje vere bio.» Ginjlive so bile deklaracije šolske mladine, zlasti ona Singjeliceva potomca, vznešeni vsi govori naslovljeni na kralja, narod, seljake, pope in katoliške sveštenike, na žene, učiteljsvo in mladino.

Stotera in stotera množica domačih deklic in žena nas je obsela okoli niz, nalašč v ta namen prirejenih, seljaki pa so nam kar najgostoljubneje natakali pivo in razne vrste izvrstnih vin, postrežajoč nam obenem z okusnimi jestvinami.

Z Zegarskih vinogradov smo se odpeljali v 3 km oddaljeno vojno bolnico, kjer stoji slavni spomenik srbskega trpljenja, stolp iz mrtvaskih glav, sloveča Cela kula. Vračaje se v mesto smo opazovali nad vinogradi brda, ki bi se dala prav lahko pogozditi. V sadovnjakih stojijo cele šume brekev, ki so tako polne sadu, da se kar lomijo. Domači učitelj mi je razložil, da je bila za časa Turkov do 1877. l. tu še vse neobdelana pustinja in vse kar ima prebivalstvo danes, mu je dala 44letna doba državne neodvisnosti in marljivosti.

J. L.

AKO SE HOČEŠ VARNO VOZITI PO ŽELEZNICI, PODPIŠI DRŽAVNO POSOJILLO.

Vila na Glincali št. 1

ob Tržaški cesti, enodružinska, z velikim vrtom, se prodaja. Več se izve istotam pri lastniku Tribuču. 1546 3-2

Hiša na prodaj

z gospodarskim poslopjem, nji vami, travniki gozdi in vinogradom, eno uro oddaljena od postaje Sernica. Redi se lahko osem glav živine. Cena po dogovoru. Franco Salamon, vas Gunte 5 pri Bističu. 1549 2-2

Pozor!

Kupujem stare obleke, čevlje, pohištvo itd. Martin Drame Sv. Jakoba nabrežje št. 29. 1554

Zelo lepa, velihomesna, moderna kavarniška oprava

kompletna, se prodaja pri tiskarni „Sava“ d. d., Kranj. 1544 3-3
Istotako se prodaja več oken in vrat za pade in bleve.

Vedno velika izbira vseh vrst bombaza, sukanca, kvačkanca, nogavice, za dame in gospode, ter galanterije na debelo Karel Prelog, Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje šte. 11. 1555 5

Ugodna prilika.

Na prodaj sta dve stari perzijski preprogi, in sicer ena „Shirwan“ 1x2,5 m, druga „Bokkara“ 1,10x1,60 m. Naslov se izve v upravi „Jutra“. 1550 2-1

ERJAVEC & TURK

799 „pri Zlati lopati“ 26-21
trgovina z železnino (prej Hammerschmidt)
Ljubljana, Valvazorjev trg št. 7
nasproti križevniške cerkve.
Zaloga cementa in karbida.

„Diamalt“

Pozor peki! „Diamalt“-tovarnice Hauser & Sobotka Bec-St. laur se dobiva zopet v predvojni kakovosti pri glavnem zastopniku za Jugoslavijo Edvardu Dušanec v Zagrebu. — Skladišče Strossmayerova ulica 10. 1551 15-

Fižol, suhe gobe in laneno seme

1455 10-6
kupi in plača najvišje dnevne cene
Kmet & Komp.
Ljubljana, Gosposvetska cesta 8.
Telefon interurb. 319.
Stalna zaloga moke vseh vrst, koruze, ovs, brinja in vseh drugih deželnih pridelkov.
Zahtevajte ponudbe!

ZVONA

crkvena iz bronca
dobavlja 1481 5-4
„DELTA“ d. d., Zagreb
Martičeva ul. 15 (produljena Jurčkova).
1535 Prazne in rabljene 30-4
vreče (diakova)
v vsaki množini po najnižji ceni pri
FR. SIRC, Kranj.
Kupi
suhe gobe, fižol, brinjevo olje.
Telefon int. št. 9, Kranj.

Največja zloga finih platnenih robcev. Graumann - cefirji.

900 38
C. J. HAMANN
Mestni trg 8.

Pravkar je izšel ponatis znamenitega „Jutrovega“ romana, ki je vzbujal splošno pozornost:

Frank Heller, Prigode gospoda Collina.

Cena 15 K, po pošti 2 K več.

Naroča se pri upravnistvu „Jutra“, Ljubljana, Sodna ulica 6.

Naročate in širite sledeče

leposlovne knjige:

D. Fajgelj: Tik za fronto. Broš. 36 K, vez. 45 K, poštnina K 2-80.
A. Novačan: Veleja. Broš. 38 K, vez. 36 K, poštnina 2 K.
Anatole France-Debeljak: Pingvinski otok. Roman. Cena broš. 42 K, po pošti pripor. 2 K 40 v več.
Dostojevski-Lavstik: Besi. Roman v IV. delih. Broš. 42 K, vez. 54 K, po pošti broš. K 8-— več, vez. K 30-— več.
Goncourt-Pastuškin: Dekle Eliza. Roman. Broš. 15 K, vez. 21 K, po pošti broš. K 2-— več, vez. K 2-50 več.
Cervantes-Borli: Tri novele. Broš. 10 K, vez. 16 K, po pošti broš. K 2-— več, vez. K 2-50 več.
Shakespeare-Zupančič: Sen kresne noči. Broš. 22 K, vez. 28 K, po pošti broš. K 2-— več, vez. K 2-50 več.
Macbeth. Broš. 32 K, vez. 40 K, poštnina 2 K.
Ante Debeljak: Solnce in senca. Broš. 10 K, vez. 15 K, po pošti broš. K 2-— več, vez. K 2-50 več.
Stritarjeva antologija. Uredil dr. Iv. Prijatelj. Broš. 18 K, vez. K 26-—, po pošti broš. 3-40 več, vez. K 4-— več.
Josipa Jurčiča zbrani spisi. Druga izdaja. Uredil dr. Ivan Prijatelj. I. zvez. broš. 22 K, po pošti 5 K več, II. zvez. broš. 22 K, po pošti 4 K 60 v več.
Knjige se naročajo pri založnistvu: Tiskovna zadruga v Ljubljani, Sodna ulica 6. 60 82

Zadružna gospodarska banka

d. d.

v Ljubljani

1556

je otvorila pretekli teden svoji podružnici

v Sarajevu in v Šibeniku.

Ministrstvo financ kralj. Srbov, Hrvatov in Slovencev.

7% državno investicijsko posojilo l. 1921. v iznosu Din. 500,000.000.

Poziv na vpis.

Minister financ kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev na temelju Uredbe z dne 27./VI. 1921 Dšt. 7941 vzakonjene s členom 130 Ustava pozivlje na vpis

7% državnega investicijskega posojila v nominalnem znesku Din. 500,000.000.

To posojilo je investicijsko ter se bo porabilo izključno v svrhu splošnega dobra kakor: popravilo, izvršitev in razširjenje železniškega prometa, stavbo novih in dovršenje započelih železniških prog, napravo in popravila pristanišč, cest, potov itd.

Nominalni iznos posojila je D. 500,000.000 izdan al pari v kosih po Din. 100, 500, 1000, 5000 in 10.000 v 50.000 serijah po 100 števil, obresti so 7% na leto ter se izplačujejo dekurzivno brez vsakega odbitka v polletnih kuponih in to 15. marca in 15. septembra vsakega leta pri vseh javnih blagajnicah in za to pooblaščenih denarnih zavodih brez odbitka kakršnega koli davka, kolka in takse.

Prvi kupon se izplačuje 15. marca 1922. V teku 10 let se to posojilo ne more konvertirati, niti v tem času obrestna mera znižati. V slučaju, da se posojilo po preteku 10 let konvertira, mora se imeteljem obveznic ponuditi izplačilo v nominalnem iznosu.

Posojilo je amortizacijsko ter se izdaja na 50 let. Amortizacija počenja 4 leta po emisiji, ter se vrši enkrat na leto pri Generalni direkciji državnih dolgov z žrebanjem ali odkupom po določenem amortizacijskem načrtu, ki je na obveznici natisnjen. Posojilo je zavarovano s hipoteko, a potrebna vsota za anuitet (obresti in amortizacijo) stavila se bo vsako leto v budget (državni proračun), za pokritje pa bodo služili pred vsem dohodki dotičnega investicijskega objekta.

Kuponi zastarajo 5 let potem, ko so zapadli, a izžrebane obveznice 30 let po žrebanju.

Posojilo bo kotirano na vseh domačih borzih.

Obveznice tega posojila so ravnopravne ostalim državnim obveznicam, uživajo pupilarno varnost, morejo se polagati kakor kavcije, upotrebljavati za fonde, ustanove, depozite pri vseh javnih blagajnah in privatnih podvzetjih.

Obveznice se morejo lombardirati pri Narodni banki kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev ter njenih podružnicah po zakonskih propisih.

Obveznice in kuponi tega posojila so prosti vsakega sedanjega in bodočega davka in doklade, kakor državnih tako tudi ostalih (oblastnih, okrožnih, sreskih in občinskih) kakor tudi vseh taks in pristojb v kraljevini.

Vpis se bo vršil od 1. do 30. septembra 1921.

pri vseh denarnih zavodih Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev pod zgoraj navedenimi pogoji (za vsakih 100 Din. obveznice Din. 100 v gotovini). Za kontrolo porabe tega posojila se bo izvolil posebni parlamentarni odbor.

Ko bo celo posojilo porabljeno, podal bo minister financ Narodni skupščini kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev poročilo o skupni porabi istega.

Beograd, meseca julija 1921.

Minister financ:

Dr. Kosta Kumanudi s. r.